

S. Sayısı : 133

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğ Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 1042 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Bütçe Komisyonları raporları (1/163)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik. Müdürlüğü

Sayı: 71 - 605 : 6 - 1075

16 . IV . 1947

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 1042 sayılı Kanuna ek olarak Ulaştırma Bakanlığına hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 4 . IV . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulduğunu arz ederim.

Başbakan
R. Peker

Gerekçe

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün giderleri arasında :

- A) Yükleme ve boşaltma giderleri;
- B) Mahkeme harçları;
- C) Geri verilecek paralar ve kesenekler;
- D) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri; namlarıyla yapılan giderlerden her biri için yılları bütçelerine konulan ödenekler yetmediği takdirde, harcanması gerekli görülecek miktarların ödenmesine ve farkların kesin hesapta gösterilmesine Genel Müdürlüğün yetkili bulunduğu, her yıl Bütçe Kanunlarına konulan bir madde ile sağlanmakta idi.

Bütçe tekliflerinin incelenmesi sırasında, Bütçe Komisyonu raportörü tarafından verilen raporda, bu yetkinin hudut ve şumulünde değişiklik olacağı düşünülmediği takdirde, her yıl bütçe kanunlarında tekrar edilegelen bu hüküm daimî mahiyeti haiz olması bakımından Genel Müdürlük Teşkilât Kanununa eklenmesi uygun olacağı açıklanmıştır. Genel bütçeye giren dairelerle katma bütçeli idarelerden Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine tâbi olanların uygulanması da Bütçe Kanununa konulan hükümlerle değil Muhasebe Umumiye Kanununun 48 nci maddesine istinaden cereyan etmekte olduğundan bu maksadı sağlamak için ilişik kanun tasarısı hazırlanmıştır.

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/163

Karar No. 13

29 . IV . 1947

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 1042 sayılı Kanuna ek olarak Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulunca 4 . IV . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan ve Komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı, Komisyonumuzun 21 . IV . 1947 tarihindeki toplantısında, Ulaştırma Bakanının ve Devlet Demiryolları İşletme İdaresi temsilcilerinin huzuriyle incelendi.

Yükleme ve boşaltma giderleri, mahkeme borçları, geri verilecek paralar ve kesenekler, gelir getiren mülklerin resim ve vergileri gibi her yıl ödeme miktarları değişebilecek mahiyetteki masraf tertiplerinden, yıl içinde, bütçedeki ödeneklerinden fazla ödemeler yapmak lâzımgeldiği zaman bu fazla ödemelerde bulunabilmek yetkisi şimdiye kadar her yıl bütçesine konan bir hükümle Devlet Demiryolları İşletme Genel Müdürlüğüne verilmekte idi.

Hem idare bütçesine her yıl konan bu mükerrer hükümlerden kurtarıp sadeleştirmek, hem de bu yetkiye devamlı bir mahiyet vermek için hazırlandığı anlaşılan bu kanun tasarısını Komisyonumuz yerinde görerek oy birliğiyle kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna ve-
rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komis-

yonu Başkanı

Sözeü

Kâtip

Çoruh

Kars

Erzurum

A. R. Erem

Ş. Karacan

S. Altuğ

Çanakkale

Edirne

Kayseri

B. Gökçen

M. E. Ağaogulları

F. Selçuk

Kütahya

Niğde

Ordu

A. Bozbay

V. Sarıdal

Dr. V. Demir

Ordu

Samsun

II. Gökdalay

Y. Kalgay

Sivas

Kocaeli

II. Işık

F. Balkan

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/163

Karar No. 79

16 . V . 1947

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Teşkilât ve vazifeleri hakkındaki 1042 sayılı Kanuna ek olarak Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 16.IV.1947 tarihli ve 6/1075 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Ulaştırma Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza verilmekle Ulaştırma Bakanı Şükrü Koçak ve Devlet Demiryolları Genel Müdürü Yardımcısı ve Maliye Bakanlığı adına Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü hazır oldukları halde incelenip görüşüldü.

Tasarı, her yıl Genel Müdürlük Bütçe Kanunlarında tekrar edilen ve daimî mahiyeti taşıyan bir hükmü teşkilât kanununa eklenmek suretiyle sürekli bir ihtiyacın temini maksadıyla hazırlanmış bulunmaktadır.

Genel Muhasebe Kanununun 48 nci maddesi bazı hizmetlere ait ödeneklere yılı içinde kifayet etmedikleri takdirde ödenek eklenmesi ve ödenmesi hususunda Maliye Bakanına mezuniyet verilmekte ve bu suretle hâsıl olacak ödenek farkının kesin hesapta gösterilmesi hükümlerini ihtiva etmektedir.

Devlet bütçesi ile idare edilen daireler hakkında konmuş olan bu hükümden katma bütçeli dairelerin de faydalanmaları maksadiyle bu dairelerin bütçe kanunlarına her yıl buna muvazi hükümler konulmakta idi. Devlet Demiryolları bütçe kanununda da 1947 yılına kadar mevcut bulunan bu hüküm bütçe görüşmesi sırasında daimî hüküm olarak kuruluş kanununa eklenmek üzere tasarıdan çıkarılmıştır.

Metinde tasrih edilen şekilde ödenmesine mezuniyet verilen hizmetlerden mahkeme harçları geri verilecek paralar, gelir getiren mülklerin resim ve vergileri Genel Muhasebe Kanununda kabul ettiği esaslara uygundur. Ayrıca bunlara ilâve edilmiş bulunan yüklenme ve boşaltma giderleri de bu idarenin kendi bünyesine ve 1050 sayılı Kanunun 48 nci maddesi ruh ve mevzuuna uygun bir hususiyet arzettiğinden ve her yıl bütçeleriyle de bu mezuniyet verilemekte olup gi-

derin artması için ve binnetice gelirin artmasına bağlı ve geliri daima giderinden fazla olması hasebiyle bütçenin denkliliğine bir tesiri olmayacağı anlaşıldığından Hükümet teklifi komisyonumuzca da aynıyle kabul edilmiştir.

Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan V. Diyarbakır <i>C. Ekin</i>	Sözcü İzmir <i>M. Bırsel</i>	Kâtip Ankara <i>F. Öymen</i>
Afyon K. <i>M. Aşkar</i>	Ankara <i>C. Gölet</i>	Aydın <i>R. Alpman</i>
Bursa <i>S. T. Arsal</i>	Diyarbakır <i>V. Dicleli</i>	Diyarbakır <i>İ. H. Tıgrel</i>
Diyarbakır <i>Ş. Uluğ</i>	İzmir <i>S. Dikmen</i>	Kastamonu <i>M. Akalın</i>
Mardin <i>R. Erten</i>	Niğde <i>R. Gürsoy</i>	Yozgad <i>A. Sungur</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü Teşkilât ve Vazifeleri hakkındaki 1043 sayılı kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Aşağıdaki fıkralarda yazılı giderlerden her biri için yılları bütçelerine konulan ödenek yetmediği takdirde harcanması gerekli görülecek miktarı ödemeğe Genel Müdürlük yetkilidir.

Bu suretle çıkacak ödenek farkları kesinhesapta ayrıca gösterilir.

- A) Yüklenme ve boşaltma giderleri;
- B) Mahkeme harçları;
- C) Geri verilecek paralar ve kesenekler;
- D) Gelir getiren mülklerin resim ve vergileri;

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
R. Peker

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
M. Ökmen

Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>C. C. Toydemir</i>	İçişleri Bakanı <i>Ş. Sökmensüer</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Sırer</i>	Bayındırlık Bakanı <i>C. K. İncedayı</i>
Ekonomi Bakanı <i>T. B. Balta</i>	Sa. ve Sos. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>T. Coşkun</i>	Tarım Bakanı <i>F. Kurdoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>A. İnan</i>
	Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>